

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست‌بانک، موسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می‌شود

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۸/۲۱۲۶۸۱ مورخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ موضوع ابلاغ «دستورالعمل اجرایی نحوه امهال مطالبات مؤسسات اعتباری» به استحضار می‌رساند، با امعان نظر به برخی بازخوردها و ملاحظات واصله و همچنین اهمیت وافر دستورالعمل مذکور و ضرورت تسهیل و تسریع در اجرایی شدن آن در شبکه بانکی کشور و رفع برخی موانع و چالش‌های اجرایی، پیشنهاد اعمال اصلاحاتی به شرح ذیل در متن دستورالعمل، در یک‌هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای محترم پول و اعتبار مطرح و مورد تأیید قرار گرفت.

۱. الحاق تعریف «مشارکت مدنی گahنده» به تعاریف ماده (۱) دستورالعمل (به عنوان بند (۱-۱۳) در اصلاحیه دستورالعمل):

«مشارکت مدنی گahنده: قراردادی است که به موجب آن مؤسسه اعتباری و مشتری ضمن قرارداد (شرکت‌نامه) توافق می‌نمایند که مشتری به تدریج و بر اساس جدول زمانبندی، سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری را تملک نماید».

۲. اصلاح ماده (۳) به شرح زیر:

«ماده ۳- امهال مطالبات توسط مؤسسه اعتباری جز در موارد قانونی صرفاً برای مشتریانی امکان‌پذیر است که به تشخیص مؤسسه اعتباری و در چارچوب ضوابط داخلی مصوب هیأت مدیره و بر مبنای اعتبارسنجی انجام شده، مطالبات مذکور پس از امهال در سررسید/سررسیدهای مقرر با درجه اطمینان معقول، قابل وصول باشد».

۳. اضافه شدن ماده جدید به عنوان ماده (۴) به شرح زیر به دستورالعمل:

«ماده ۴- رعایت الزامات و شرایط ناظر بر هر یک از عقود که مبنای امهال قرار می‌گیرد، الزامی است».

۴. الحاق «عقد مرابحه» به عقود مجاز جهت امهال تسهیلات مشارکت مدنی و مضاربه در مواد (۱۶) و (۱۷)

(مواد (۱۷) و (۱۸) در اصلاحیه دستورالعمل)، «عقد مرابحه (کالایی)» به عقود مصرح در تبصره ذیل ماده (۱۷) (ماده (۱۸) در اصلاحیه دستورالعمل) و عقد «مشارکت مدنی گahنده» به عقود مجاز برای امهال تسهیلات در مواد (۲۲) الی (۲۹) دستورالعمل (مواد (۲۳) الی (۳۰) در اصلاحیه دستورالعمل):

۵. ادغام مواد (۳۰) و (۳۱) دستورالعمل به شرح زیر (به عنوان ماده (۳۱) در اصلاحیه دستورالعمل):

«ماده ۳۱- در امهال مطالبات از طریق انعقاد قرارداد جدید در قالب عقود مصرح در تبصره ذیل ماده (۳) قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و اصلاحات و الحاقات بعدی قانون مزبور و رعایت مفاد دستورالعمل‌های اجرایی، مفاد

این دستورالعمل و نرخ‌های سود مصوب شورای پول و اعتبار و همچنین ارسال اطلاعات مربوط به تسهیلات امهالی به سامانه‌های بانک مرکزی الزامی می‌باشد».

۶. افزودن یک ماده و تبصره به فصل چهارم دستورالعمل به شرح زیر (به عنوان ماده (۳۲) در اصلاحیه دستورالعمل):

«ماده ۳۲- در امهال مطالبات از طریق انعقاد قرارداد در قالب عقد مشارکت مدنی کاهنده، مؤسسه اعتباری بر اساس قرارداد (شرکت‌نامه) منعقد با مشتری به میزان مطالبات خود در کسب و کار مشتری شریک می‌گردد و سهم‌الشرکه وی به صورت تدریجی/یکجا بر اساس جدول زمانبندی با تأیید مؤسسه اعتباری به مشتری واگذار می‌شود.
تبصره - امهال مجدد قرارداد در قالب عقد مشارکت مدنی کاهنده، در چارچوب مفاد ماده (۱۶) ماده (۱۷) در اصلاحیه دستورالعمل) این دستورالعمل امکان‌پذیر می‌باشد».

در پایان ضمن تأکید بر لزوم اجرای صحیح و دقیق دستورالعمل مذکور و ایفاد یک نسخه از اصلاحیه آن دستورالعمل، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آید. /۴۹۲۲۷۷۷/حف

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

الهام چیت‌سازان

۳۸۱۶

حمیدرضا غنی‌آبادی

۳۲۱۵-۰۲

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

اصلاحیه دستورالعمل اجرایی

نحوه امهال مطالبات مؤسسات اعتباری

مهر ماه ۱۳۹۹

«بسمه تعالی»

به استناد بند (ب) ماده (۱۱) و بند (ج) ماده (۳۳) قانون پولی و بانکی کشور و با رعایت مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و سایر ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و نیز با هدف ایجاد وحدت رویه در خصوص نحوه امهال مطالبات غیرجاری شبکه بانکی کشور، جلوگیری از شناسایی سود موهوم و نیز ارتقای کیفیت دارایی‌های مؤسسات اعتباری، «دستورالعمل اجرایی نحوه امهال مطالبات مؤسسات اعتباری» که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، تهیه و تدوین می‌گردد.

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- در این دستورالعمل عبارات ذیل در معانی مشروح زیر استفاده می‌شوند:

- ۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۲-۱- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد؛
- ۳-۱- مطالبات: طلب مؤسسه اعتباری از مشتری اعم از ریالی و ارزی حسب مورد بابت اصل، سود/فوائد مترتبه و وجه التزام تأخیر تأدیه دین/خسارات و هزینه‌های مترتبه ناشی از اعطای تسهیلات، ایجاد تعهدات، ارائه خدمات و انجام سایر فعالیت‌ها و وقوع رویدادها؛
- ۴-۱- امهال: توافق مؤسسه اعتباری با مشتری به منظور اعطای مهلت بیشتر برای بازپرداخت، با ترتیباتی متفاوت از قرارداد اولیه. تقسیط مجدد، تمدید، تجدید، تبدیل قرارداد و نظایر آن به تشخیص بانک مرکزی از مصادیق امهال محسوب می‌گردد؛
- ۵-۱- مطالبات امهالی: آن گروه از مطالبات که در چارچوب عقود مصرح در موضوع تبصره ذیل ماده (۳) قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و اصلاحات و الحاقات بعدی قانون مزبور امهال می‌گردد؛
- ۶-۱- مطالبات غیرجاری: مطالبات مؤسسه اعتباری که در چارچوب ضوابط و مقررات ابلاغی بانک مرکزی در خصوص طبقه‌بندی دارایی‌ها در یکی از طبقات سررسیدگذشته، معوق و یا مشکوک‌الوصول قرار می‌گیرد؛
- ۷-۱- مشتری: شخص حقیقی یا حقوقی که بابت اعطای تسهیلات، ارائه خدمات، خسارات و هزینه‌های مترتبه و انجام سایر فعالیت‌ها و وقوع رویدادها به مؤسسه اعتباری بدهی دارد؛
- ۸-۱- تقسیط مجدد: وصول مطالبات مؤسسه اعتباری از مشتری در قالب اقساط مشخص جدید در ادامه قرارداد فعلی؛

۹-۱- **تمدید قرارداد:** افزایش مدت زمان اجرای مفاد قرارداد فعلی که موضوع آن به اتمام نرسیده است با توافق مؤسسه اعتباری و مشتری؛

۱۰-۱- **تجدید قرارداد:** فسخ/اقاله و خاتمه قرارداد فعلی و انعقاد قرارداد جدیدی از همان نوع قرارداد نسبت به موضوع قرارداد فعلی بین مؤسسه اعتباری و مشتری؛

۱۱-۱- **تبدیل قرارداد:** فسخ/اقاله و خاتمه قرارداد فعلی و امهال طبق یکی از حالات زیر:

الف) انعقاد قرارداد جدیدی متفاوت از قرارداد فعلی بین مؤسسه اعتباری و مشتری نسبت به همان موضوع قرارداد؛

ب) انعقاد قرارداد جدیدی از همان نوع قرارداد فعلی بین مؤسسه اعتباری و مشتری نسبت به موضوع متفاوت؛

ج) انعقاد قرارداد جدیدی متفاوت از قرارداد فعلی بین مؤسسه اعتباری و مشتری نسبت به موضوع متفاوت؛

۱۲-۱- **وجه التزام تأخیر تأدیه دین:** وجوهی است که مشتری موظف است در صورت عدم ایفای به موقع تعهدات خود در قبال مؤسسه اعتباری در چارچوب مصوبات شورای پول و اعتبار پرداخت نماید؛

۱۳-۱- **مشارکت مدنی گاهنده:** قراردادی است که به موجب آن مؤسسه اعتباری و مشتری ضمن قرارداد (شرکت نامه) توافق می نمایند که مشتری به تدریج و بر اساس جدول زمانبندی، سهم‌الشرکه مؤسسه اعتباری را تملک نماید.^۱

ماده ۲- مؤسسه اعتباری می تواند بنا به درخواست مشتری و در چارچوب ضوابط داخلی مصوب هیأت مدیره خود صرفاً مطالباتی را که تمام یا بخشی از آن غیرجاری شده است، برای یکبار و حداکثر به مدت پنج (۵) سال امهال نماید.

تبصره ۱- امهال مطالبات ناشی از عقود مشارکتی از طریق تمدید قرارداد، قبل و پس از سررسید قرارداد امکان پذیر می باشد.

تبصره ۲- امهال مطالبات ناشی از ایجاد تعهدات، ارائه خدمات و انجام سایر فعالیتها و وقوع رویدادها، از زمان پرداخت/ایجاد مطالبات مؤسسه اعتباری امکان پذیر می باشد.

تبصره ۳- مؤسسه اعتباری می تواند با تصویب هیأت مدیره، تسهیلات امهالی را صرفاً برای یکبار دیگر و حداکثر به مدت پنج (۵) سال امهال نماید.

^۱ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

ماده ۳- امهال مطالبات توسط مؤسسه اعتباری جز در موارد قانونی صرفاً برای مشتریانی امکان پذیر است که به تشخیص مؤسسه اعتباری و در چارچوب ضوابط داخلی مصوب هیأت مدیره و بر مبنای اعتبارسنجی انجام شده، مطالبات مذکور پس از امهال در سررسید/سررسیدهای مقرر با درجه اطمینان معقول، قابل وصول باشد.

تبصره- اتخاذ تصمیم در خصوص وثیقه و تعیین میزان پرداخت بخشی از مبلغ مطالبات برای امهال، در اختیار هیأت مدیره مؤسسه اعتباری می باشد.

ماده ۴- رعایت الزامات و شرایط ناظر بر هر یک از عقود که مبنای امهال قرار گیرد، الزامی است.^۱

ماده ۵- امهال مطالبات ناشی از اعطای قرض الحسنه در چارچوب سیاست های ابلاغی بانک مرکزی امکان پذیر می باشد.

ماده ۶- در صورت امهال مطالبات غیر جاری از طریق تجدید و تبدیل قرارداد، بخش سررسید نشده و جاری مطالبات پس از کسر سود اقساط سررسید نشده مرتبط با آن نیز مشمول امهال خواهد بود.

ماده ۷- مطالبات مؤسسه اعتباری بابت اصل و سود/فواید مترتبه حسب توافق بدهکار با مؤسسه اعتباری پس از تعیین تکلیف وجه التزام تأخیر تأدیه دین / خسارات و هزینه های مترتبه قابل امهال می باشد. تعیین تکلیف وجه التزام تأخیر تأدیه دین / خسارات و هزینه های مترتبه اعم از تسویه نقدی یا اقساطی می باشد.

تبصره- مؤسسه اعتباری می تواند تسویه وجه التزام/خسارات و هزینه های مترتبه متعلقه قرارداد قبلی را از مبالغ پرداختی مشتری پس از امهال، در اولویت قرار داده و یا نسبت به تسهیم بالنسبه نمودن مبالغ مزبور اقدام نماید.

ماده ۸- در تمامی روش های امهال مورد استفاده طبق مفاد این دستورالعمل، به وجه التزام تأخیر تأدیه دین، سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین تعلق نمی گیرد.

ماده ۹- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی که به تشخیص مؤسسه اعتباری در موضوع قرارداد تسهیلاتی مصرف نشده، ممنوع است.

ماده ۱۰- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی به اشخاص مرتبط مؤسسه اعتباری ممنوع است.

ماده ۱۱- امهال مطالبات به دو صورت ادامه قرارداد فعلی (تقسیم مجدد و یا تمدید قرارداد) و یا انعقاد قرارداد جدید امکان پذیر است.

^۱ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

ماده ۱۲- موافقت مؤسسه اعتباری با درخواست مشتری مبنی بر صرف نظر کردن از اقدامات اجرایی و حقوقی جهت وصول مطالبات خود برای دوره مشخص (حداکثر برای یک سال) با رعایت کلیه مفاد قرارداد از جمله تعلق وجه التزام تأخیر تأدیه دین برای دوره مزبور بلامانع است.

تبصره- پس از اتمام مهلت موضوع این ماده صرف نظر از انجام/عدم انجام اقدامات اجرایی و حقوقی جهت وصول مطالبات، تمامی مفاد قرارداد نافذ می‌باشد.

ماده ۱۳- مؤسسه اعتباری می‌تواند حسب درخواست مشتری از طریق تقسیط مجدد بدون انعقاد قرارداد جدید، اصل، سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین متعلقه اقساط سررسید شده قراردادهای مبتنی بر عقود غیرمشارکتی را محاسبه و به شرح ذیل از مشتری دریافت نماید:

۱-۱- عین مبلغ وجه التزام تأخیر تأدیه دین اقساط سررسید شده به اقساط آتی اضافه می‌شود.

۱-۲- مبلغ اقساط سررسید شده به اقساط آتی اضافه می‌شود.

تبصره- تجمیع عین مبلغ وجه التزام تأخیر تأدیه دین اقساط سررسید شده، مبلغ اقساط سررسید شده و اقساط آتی و دریافت آن در قالب اقساط جدید امکان‌پذیر می‌باشد. در هر صورت تعداد اقساط جدید باید برابر و یا بیشتر از تعداد اقساط سررسید نشده باشد.

ماده ۱۴- امهال مطالبات از طریق انعقاد قرارداد جدید به هر یک از روش‌های تجدید قرارداد و تبدیل قرارداد در چارچوب مفاد این دستورالعمل امکان‌پذیر می‌باشد.

فصل دوم- عقود مشارکتی

ماده ۱۵- امهال قراردادهای مبتنی بر عقود مشارکتی، از طریق تمدید و تبدیل قرارداد امکان‌پذیر است.

ماده ۱۶- در تمدید قرارداد مشارکت مدنی، مؤسسه اعتباری و مشتری می‌توانند درخصوص مفاد دیگر قرارداد از جمله میزان سهم‌الشرکه پرداختی، نسبت تقسیم سود و وثایق مأخوذه توافقات جدیدی نمایند.

ماده ۱۷- در مشارکت مدنی، تبدیل قرارداد از طریق عقود تسهیلاتی فروش اقساطی، مرابحه، اجاره به شرط تملیک، سلف و خرید دین مجاز است.^۱

ماده ۱۸- امهال تسهیلات اعطایی در قالب عقد مضاربه با استفاده از تبدیل قرارداد از طریق عقود تسهیلاتی فروش اقساطی، مرابحه، اجاره به شرط تملیک، سلف و خرید دین مجاز است.^۲

^۱ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

^۲ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

تبصره- امهال تسهیلات اعطایی در قالب عقد مضاربه از طریق عقد تسهیلاتی فروش اقساطی و مرابحه (کالایی) در صورتی مجاز است که عین مال/کالای موضوع قرارداد موجود بوده و حصول انتفاع از اموال و کالا در آینده ممکن باشد.^۱

فصل سوم - عقود غیر مشارکتی

ماده ۱۹- در قراردادهای مبتنی بر عقود غیر مشارکتی، امهال مطالبات از طریق تقسیط مجدد، تجدید و تبدیل قرارداد در چارچوب مفاد این دستورالعمل امکان پذیر است.

ماده ۲۰- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی در قالب عقود فروش اقساطی، اجاره به شرط تملیک، مرابحه (کالایی) و استصناع با استفاده از تجدید قرارداد در صورتی مجاز است که عین مال/کالای موضوع قرارداد موجود بوده و حصول انتفاع از اموال و کالا در آینده ممکن باشد.

ماده ۲۱- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی در قالب عقود جعاله و مرابحه (خدماتی) با استفاده از تجدید قرارداد در صورتی مجاز است که انجام خدمت موضوع قرارداد به اتمام نرسیده و به تشخیص مؤسسه اعتباری بخش قابل توجهی از آن باقیمانده باشد.

ماده ۲۲- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی در قالب عقد سلف با استفاده از تجدید قرارداد در صورتی مجاز است که موضوع قرارداد سلف به لحاظ خصوصیات و ویژگی‌ها به گونه‌ای باشد که امکان جایگزینی آن با کالاهای دیگر از همان نوع وجود داشته باشد.

ماده ۲۳- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی در قالب عقد فروش اقساطی از طریق تبدیل قرارداد به عقود مشارکت مدنی کاهنده، اجاره به شرط تملیک، سلف و خرید دین مجاز است.^۲

ماده ۲۴- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی در قالب عقد اجاره به شرط تملیک از طریق تبدیل قرارداد به عقود مشارکت مدنی کاهنده، فروش اقساطی، اجاره به شرط تملیک دیگر، سلف و خرید دین مجاز است.^۳

ماده ۲۵- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی در قالب عقد مرابحه (کالایی) از طریق تبدیل قرارداد به عقود مشارکت مدنی کاهنده، اجاره به شرط تملیک، سلف و خرید دین مجاز است.^۴

ماده ۲۶- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی در قالب عقد خرید دین از طریق تبدیل قرارداد به عقود مشارکت مدنی کاهنده، اجاره به شرط تملیک، سلف و خرید دین دیگر، مجاز است.^۵

^۱ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

^۲ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

^۳ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

^۴ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

^۵ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

ماده ۲۷- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی در قالب عقد جعاله از طریق تبدیل قرارداد به عقود مشارکت مدنی کاهنده، اجاره به شرط تملیک، سلف و خرید دین مجاز است.^۱

ماده ۲۸- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی در قالب عقد مرابحه (خدماتی) از طریق تبدیل قرارداد به عقود مشارکت مدنی کاهنده، اجاره به شرط تملیک، سلف و خرید دین مجاز است.^۲

ماده ۲۹- امهال مطالبات ناشی از تسهیلات اعطایی در قالب عقد سلف از طریق تبدیل قرارداد به عقود مشارکت مدنی کاهنده، سلف دیگر، اجاره به شرط تملیک، و خرید دین مجاز است.^۳

ماده ۳۰- امهال مطالبات ناشی از ارائه خدمات و انجام سایر فعالیتها و وقوع رویدادها از طریق تبدیل قرارداد به عقود مشارکت مدنی کاهنده، اجاره به شرط تملیک، سلف و خرید دین مجاز است.^۴

فصل چهارم - موارد لازم الرعایه

ماده ۳۱- در امهال مطالبات از طریق انعقاد قرارداد جدید در قالب عقود مصرح در تبصره ذیل ماده (۳) قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و اصلاحات و الحاقات بعدی قانون مزبور و رعایت مفاد دستورالعملهای اجرایی، مفاد این دستورالعمل و نرخهای سود مصوب شورای پول و اعتبار و همچنین ارسال اطلاعات مربوط به تسهیلات امهالی به سامانههای بانک مرکزی الزامی می باشد.^۵

تبصره ۱- امهال مطالبات از طریق انعقاد قرارداد جدید برای مشتریان دارای سابقه بدهی غیر جاری نیز امکان پذیر می باشد.

تبصره ۲- در امهال مطالبات از طریق تجدید و تبدیل قرارداد، تسویه مطالبات توسط مشتری با استفاده از منابع اعطایی مؤسسه اعتباری و یا فروش/واگذاری کالا/خدمت موضوع قرارداد صورت می پذیرد.

ماده ۳۲- در امهال مطالبات از طریق انعقاد قرارداد در قالب عقد مشارکت مدنی کاهنده، مؤسسه اعتباری بر اساس قرارداد (شرکت نامه) منعقد با مشتری به میزان مطالبات خود در کسب و کار مشتری شریک می گردد و سهم الشرکه وی به صورت تدریجی/یکجا بر اساس جدول زمانبندی با تأیید مؤسسه اعتباری به مشتری واگذار می شود.^۶

^۱ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار
^۲ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار
^۳ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار
^۴ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار
^۵ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار
^۶ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

تبصره - امهال مجدد قرارداد در قالب عقد مشارکت مدنی کاهنده، در چارچوب مفاد ماده (۱۷) این دستورالعمل امکان پذیر می‌باشد.^۱

ماده ۳۳- در امهال مطالبات از طریق انعقاد قرارداد در قالب عقد اجاره به شرط تملیک، تمام یا بخشی از اموال منقول یا غیرمنقول مشتری به ارزش کارشناسی و معادل مطالبات، خریداری و سپس در قالب عقد اجاره به شرط تملیک و با رعایت مفاد دستورالعمل اجرایی آن به وی واگذار می‌گردد.

ماده ۳۴- مؤسسه اعتباری موظف است مطالبات طبقه‌بندی شده در چارچوب مفاد دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌های مؤسسات اعتباری را پس از امهال بدون تغییر طبقه در سرفصل حساب‌های جداگانه‌ی مطالبات امهالی متناظر با طبقات مذکور نگهداری و ذخایر مربوطه را وفق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی محاسبه و در دفاتر لحاظ نماید.

ماده ۳۵- مؤسسه اعتباری می‌تواند صرفاً پس از وصول حداقل ۲۰ درصد از کل مبلغ مطالبات امهالی و به ازای هر شش ماه بازپرداخت منظم و به‌موقع مطالبات مزبور در هر یک از طبقات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول از جانب مشتری، مطالبات مذکور را به یک طبقه امهالی بالاتر منتقل نماید.

تبصره ۱- مؤسسه اعتباری می‌تواند در تسهیلات با فاصله اقساط بیش از شش ماه، به ازای سپری شدن مدت شش ماه از زمان بازپرداخت تمامی مانده سررسید شده مطالبات طبقه‌بندی شده در هر یک از طبقات سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول و بازپرداخت منظم و به‌موقع اقساط سررسید شده در دوره یادشده از جانب مشتری، مطالبات مذکور را به یک طبقه بالاتر منتقل نماید.

تبصره ۲- در صورت عدم بازپرداخت تسهیلات امهالی در تاریخ سررسید/سررسیدهای مقرر، زمان سپری شده از تاریخ‌های مذکور ملاک انتقال تسهیلات امهالی به طبقات غیر جاری پایین‌تر می‌باشد. در طبقه‌بندی تسهیلات مزبور، همواره ضعیف‌ترین معیار ارزیابی وفق دستورالعمل طبقه‌بندی دارایی‌ها ابلاغی بانک مرکزی ملاک طبقه‌بندی مطالبات امهالی می‌باشد.

ماده ۳۶- شناسایی درآمد مطالبات امهالی اعم از سود و وجه‌التزام تأخیر تأدیه دین، در دفاتر مؤسسه اعتباری، در چارچوب ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در خصوص شناسایی درآمد مؤسسات اعتباری امکان‌پذیر است.

ماده ۳۷- چنان‌چه مشتری وفق مفاد قرارداد امهال، در موعد/مواعد مقرر، طی دوره امهال نسبت به بازپرداخت قسط/اقساط مطالبات امهالی اقدام نماید، در استعلام اعتباری از سامانه‌های بانک مرکزی جهت اعطای تسهیلات و یا ایجاد تعهدات، مطالبات مزبور به عنوان مطالبات امهالی گزارش می‌شود، لیکن مشتری یادشده بابت مطالبات امهالی مشمول ممنوعیت‌های ناظر بر اشخاص دارای بدهی غیر جاری نمی‌شود.

^۱ - مصوب یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار

تبصره- چنانچه مشتری تسهیلات امهالی را بیش از ۶۰ روز از موعد/مواعد مقرر بازپرداخت ننماید مشمول ممنوعیت‌های ناظر بر اشخاص دارای بدهی غیرجاری می‌گردد.

ماده ۳۸- مؤسسه اعتباری موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل سازوکار لازم جهت اجرای صحیح و دقیق مفاد آن شامل مواردی نظیر مراجع تصمیم‌گیر ذی صلاح، واحد یا واحدهای سازمانی مسئول انجام کار، شرح وظایف آن و روش‌های انجام کار را طراحی و به تصویب هیأت مدیره برساند.

ماده ۳۹- مؤسسه اعتباری موظف است در قالب جداول ابلاغی بانک مرکزی، حداقل اطلاعات شامل مانده مطالبات امهالی به تفکیک طبقات جاری و سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول، انواع روش‌ها و عقود مورد استفاده در امهال را در مقاطع ماهانه و حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از پایان هر ماه، به بانک مرکزی ارسال نماید. مؤسسه اعتباری موظف است اطلاعات مربوط به مطالبات امهالی به شرح فوق را در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی افشا نماید.

ماده ۴۰- سایر نهادهای پولی و اعتباری نظیر شرکت‌های پس‌انداز و تسهیلات مسکن، واسپاری (لیزینگ)، تعاونی اعتبار و صندوق‌های قرض‌الحسنه که از بانک مرکزی مجوز فعالیت دارند نیز در صورت صلاحدید بانک مرکزی و با ابلاغ مراتب از سوی آن بانک، ملزم به رعایت مفاد این دستورالعمل خواهند بود.

ماده ۴۱- تخطی از احکام این دستورالعمل موجب اعمال مجازات‌های مقرر در ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور، ماده (۱۴) قانون برنامه ششم توسعه کشور و سایر قوانین و مقررات ذی‌ربط می‌شود.

«دستورالعمل اجرایی نحوه امهال مطالبات مؤسسات اعتباری» که در (۴۰) ماده و (۱۳) تبصره در یک‌هزار و دویست و هفتاد و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۸/۵/۱۵ شورای پول و اعتبار به تصویب رسیده و از ابتدای سال ۱۳۹۹، لازم‌الاجراء شده بود، در یک‌هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای پول و اعتبار با اصلاحاتی به شرح مندرج در متن اصلاح گردید.